NAM THỨ MƯỜI BA — SỐ THỨ 2488 — MỖI SỐ 0$02 — NGÀY THỨ SÁU 3 JUILLET 1925

DÉPÔT LÉGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N° 2845

TARIF

	6 tháng	1 năm
Nam-kỳ và Cao-miên	3$00	5$00
Các công-sở	3$00	6$00
Sau tháng	3$50	7$00
Ba tháng	1$50	3$00
Một tháng	0$60	1$00

Les abonnements partent du 1er et de 15 de chaque mois

Toutes les lettres et mandats doivent être adressés au Directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Propriétaire : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHAN-KHÔI-LỘI
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LỘI

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 250

A PARAITRE
Dès remplissage à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m,080 de large.
Une année ... 0$50 la ligne
Par semestre ... 0$30 la ligne
Par trimestre ... 0$15 la ligne
Réclames dans la Presse ... 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales ... 0$50 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants

Bàn góp về vấn-đề học chữ nho

II

Xưa kia ta học chữ nho, chỉ chuyên theo một lối văn-chương, người học mới học hết giảm ba quyển sách, đã học ngũ kinh tứ thư, sử tử bách gia, học tinh lối cổ văn, còn đến như cộng-văn thư trát, giấy má thường dùng, thì không lưu tâm đến. Vì thế lắm người nghĩa lý trong sách thì thông, văn-chương thì giỏi, mà đến giấy má tầm thường, thì lắm cái học không thông và làm cũng không nổi. Kỷ-giả có nhớ một chuyện xưa, một người học rộng lại có tài làm văn, thảo cái văn-tự bán lừa, viết đến ba trang giấy mà không có một chữ lư nào; lại có người đỗ tiến-sĩ mà thảo hộ cái văn tự bán ruộng, viết đến hai tờ giấy mà chưa hết. Học như thế thì tuy văn-chương có hay, mà việc đời vẫn không thích dụng.

Bây giờ ta học chữ nho không phải học làm phú lục văn thơ, để khi vui khi buồn để vịnh ngâm nga, tiêu khiển cho qua ngày tháng, mục-đích cốt muốn thu-thái cái lý-tưởng của nho-học, rồi lại đọc được sách mới báo mới, cho rộng thêm đường kiến văn, sau nữa là thông hiểu chữ nho để ứng dụng những công việc thông thường. Và lại nước nào cũng thế, lối văn và tiếng nói mỗi thời lại khác đi. Vào khoảng vài ba mươi năm nay, sách dịch sách làm cho đến nhật-báo tạp-chí của người Tàu không những là hay đặt thêm chữ mới, phần nhiều lại hay dùng lối văn mới và tiếng bạch-thoại để người đọc được phổ-thông. Vậy về cái lối học cổ-văn chữ nho như lời trong bài ông Vũ-đình-Long đã nói, thì cổ-văn đã tạm gọi được là thông hiểu rồi, khi lối cổ-văn đã thông hiểu rồi, ta lại xoay ra đọc kim-văn, sách dịch sách làm và tạp-chí nhật-báo của người Tàu xuất hiện biết bao nhiêu, nếu có rảnh thì giờ, chọn lấy cái gì có ích thì đọc. Tuy gặp những lối mới chữ lạ, tất cũng bỡ ngỡ mất ít lâu, nhưng cổ-văn thông rồi mà lại dụng trí suy nghĩ, thì kim-văn cũng dần dần hiểu được. Đó là nói về việc văn-học, nhưng trong khi học lại càng phải tập làm văn, chớ không phải chỉ đọc sách không mà thông được.

Tuy ta không theo lối khoa cử cũ, không cần gì học làm văn-chương, nhưng mà học lại cốt phải có tập, có dùng được cái chữ của mình đã học mà đặt thành câu cho đúng, rồi lại phải biết phép đặt câu, biết phép thừa ứng chuyển hợp, thì mới là học thông. Muốn tập như thế, chẳng gì bằng theo cách học chữ tây: khi đầu thì thầy ra một câu, để khuyết một chữ cho mình điền, hoặc là ra toàn cả câu, mà đánh dấu một chữ cho mình đổi; rồi học đến phép đặt câu, một câu mà đổi đi đổi lại đến hai ba cách, nhờ thầy giảng cho hiểu rõ thế nào là đúng, thế nào là sai. Thứ nữa đến học dịch: khi đầu ta học dịch những câu ngắn và dễ; học dịch chữ nho ra tiếng ta, hoặc dịch tiếng ta ra chữ nho (nếu ta đã thông hiểu chữ Pháp, thì đôi khi lại dịch chữ Pháp ra chữ nho, và chữ nho ra chữ Pháp lại càng hay) sau cứ dần dần dịch bài dài thêm và khó thêm lên. Cách đặt câu đã hợp, dùng chữ đã đúng, dịch đã ít sai, bấy giờ ta mới học làm giấy má thường dùng hay là bài tả cảnh và bài luận-thuyết nho nhỏ.

Kể cái cách-thức và công-phu học như thế, từ khi bắt đầu học cho đến khi học thông, thì giờ cũng khí lâu lâu, mà dụng công cũng hơi khó nhọc, nhưng các nhà đã thông-hiểu Pháp-học, lối học đã am tường, lại sẵn lòng muốn dùng cái thì giờ nhàn rảnh, để nghiên cứu nho-học, nếu tự mình đã biết cách học, vừa giản tiện vừa khôn khéo, không đến nỗi hư phí thì giờ, người dạy lại biết cách dạy thì chỉ độ bốn năm năm đã là một người thông chữ nho rồi, cái sự khó để mau chậm hiền nhiên như thế, không phải lấy ý riêng mà nói phỏng chừng đâu.

Có người nói: chữ nho là từ-văn, học rất mau quên, mà nghĩa-lý lại uyên thâm khó hiểu; xem như người mình khi trước, có người dụng công đến mười năm mà nghĩa sách vẫn không thông, giấy má tầm thường làm cũng không nổi, như lời kể trên đó chẳng hóa ra giản-dị quá dư? Không phải thế đâu, vì xưa nay cách học đã vụng-về, mà hạng người nói trên đó thiên-tư lại kém, trí não mờ mang lâu, cho nên mới mất nhiều công-phu, tốn nhiều thì-giờ, mà sự học vẫn còn dở-dang như thế. Nay nếu được những nhà Pháp-học, chữ Pháp đã thông hiểu, trí não đã mở mang, lại được thầy dạy cho giỏi, cách học cho khéo thì tất là học đến đâu hiểu đến đấy. Và chữ nho thông-hành ở xã-hội ta đã lâu, những tiếng nói thường của ta nhẫn lẫn chữ nho đã nhiều lắm, người có trí minh-mẫn, có công khảo cứu cổ-nhiên chữ không đợi phải học, cũng tự mình suy nghĩ ra được, dùng công phu chỉ độ một nửa mà thành hiệu lại gấp đôi người xưa, những nhà Pháp-học thật không nên ngại khó mà nản lòng về sự học chữ nho vậy.

H. T. B.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 2 Juillet 1925

Ông Painlevé với việc Maroc

Ông Painlevé tuyên bố tại thứ-dân nghị-viện rằng ông sẽ hết sức trừng phạt mọi việc xui giục của đảng cộng-sản, việc đào ngũ và việc bất tuân quân-lệnh.

Chiến-sự ở Maroc

Phái-bộ của nghị-viện đi Maroc đã trở về.

Bị hạn quân khai thế-công ở khu giữa và miền đông.

Địch-quân đánh ở miền đông-nam Oued el Kébir, nhưng bị quân Pháp đánh lại phải lui. Hiện hai bên vẫn đánh nhau.

Việc chính-trị nước Bồ-đào-nha

Tòa nội các Maria Silva đã lập xong. M. Puras chủ-trương bộ ngoại giao.

Việc chính-trị nước Hy lạp

Nghị-viện bỏ phiếu tín nhiệm tòa nội-các Pangalos.

Động đất ở Hoa-kỳ

Ở Santabarra lại động đất. Tổn hại độ 20 000.000 dollars.

Một cuộc bay

Nay xét lại, thì đại-úy Pelletier d'Oisy được giải Michelin bay vòng nước Pháp. Bay mất hơn được 187 kilomètres trong một giờ.

Nước Nhật với nước Nga

M. Tanaka, đại sứ Nhật-bản ở Nga đã đi Moscou, có các nhà tổ-chức công ty dầu hỏa mới đi với ông, vì các nhà ấy đến Moscou để điều đình mọi điều về mỏ dầu ở Sakhaline

(Indopacifi)

Việc Trung-hoa

Việc bài ngoại

Tin Tchoung King.— Tình trạng mỗi ngày một thêm khó khăn. Người Nhật ở đây đều xuống tàu đi nơi khác cả. *(Havas)*

Tin Thượng-hải. — Ở Thượng-hải và thung lũng Dương-tử-giang ngày hôm nay yên.

Tin Bắc-kinh. — Ngày hôm nay Tôn-đại-Liên pan-nhân sẽ đến Bắc-kinh để cùng nhiều linh của Quốc-dân đang tổ-chức.

Phong ngọc-Tường có điện cho Lao động tạp chí ở Londres phản kháng cái tư-cách đế quốc, Phùng nói lòng mến nhau của Trung-hoa có giới hạn, cứ không phải tự nào cũng chịu được, đến nay nước rang hoa đau đớn về những sự giết dao của nước Anh kể đã nhiều lắm rồi.

Ở Trùng-khánh vì việc đề chế, người Nhật phải bỏ đi các nơi khác. Linh Trung hoa ở ba chỗ đều cũng theo về với bọn quấy rối.

Tin Thượng-hải. — Ngày hôm qua yên. Ngày hôm nay ở Thượng hải và các cửa bể về Dương-tử vẫn yên. Nhân ngày kỷ-niệm những việc xảy ra ngày 30 Mai, có lẽ sẽ có cuộc biểu-tình. Lại là giới hạt-quốc, hiện đã dự phòng.

Tin Quảng-châu. — Vẫn náo-động. Ở Quảng-châu, vì có chánh phủ Quảng-kiều xui giục nên vẫn đình nghiệp.

Người Trung-hoa không đánh Sa-điện, nhưng phong trào bài ngoại vẫn còn, 500 chỉ-nguyện binh Trung-hoa tình nguyện giúp đỡ việc bảo hộ trật tự ở Quảng-châu.

Sở điện-báo Reuter ở Tokio nói nước Nhật không can-thiệp vào việc Trung-hoa, tức để lâu ngày rồi mọi việc sẽ yên.

Tin Bắc-kinh. — Học-sinh nhân việc xảy ra ở Sa-điện có đặt thuộc bền tinh

(Indopacifi)

HÀI ĐÀM

Cũng nên tìm

Cây có gốc, nước có nguồn, người ta có tổ mà mỗi một nghề lại có tổ riêng, hãy nói ngay như bọn chị em bước phong trần lận-đận, cơn mây nước lênh đênh, giải rác mỗi người một xứ, kẻ rừng xanh núi đỏ, người mạn bể đông bằng, thế mà cứ mỗi năm một lần cũng cùng quay đầu về một nơi mà tìm tổ. Ấy đấy! xưa nay các chị em vẫn mang tiếng là bạc bẽo thế mà còn có tổ, còn tìm đến tổ, còn nhớ đến tổ, tưởng tại quan-viên cũng nên bảo bàn nhau kéo cánh mà tìm lấy tổ, để những khi ngất-ngưởng giường cao cũng sợi sai bẽm tối mà kêu cầu đến tổ chứng-minh cho được nặng lời giữ tay, chẳng tại qua nạn khỏi! tưởng cũng nên tìm!..

Cường-ấy

MỘT ĐỨA TRẺ LẠ

Tại miền Yraouaddi bên Ấn-độ, hiện nay có một đứa trẻ rất lạ, tên là Tun Kyine, lên 4 tuổi, bố mẹ nghèo theo nghề làm ruộng, suốt dân Ấn-độ đều sùng là một vị Phật mới giáng thế. Thiện-nam tín-nữ hành hương đình lễ rất đông.

Thứ bảy vừa rồi, đứa trẻ lạ ấy có đọc một bài diễn thuyết cho các thiện nam tín nữ nghe. Thính giả đông không biết bao nhiêu mà kể. Nói trong hơn ba giờ đồng hồ rất lưu-loát, mà ai nấy đều lắng tai nghe một cách mê đạo lắm.

Cứ hình-thể mà xét thì Tun Kyine không khác các trẻ khác cùng hạng tuổi lắm chút gì cả, nếu cũng ham chơi như các bạn đồng niên, nhưng hễ khi nào đứng trước mặt các tín giả thì nghiễm nhiên là một người lớn rất đứng-đắn, hẳn nói đông-dác như người lớn mà không hề có ý ngập-ngừng. Hẳn rất thông minh, chỉ đem mắt trông qua các thánh-kinh là đọc được ngay và dịch ngay ra tiếng phổ-thông một cách dễ dàng lắm.

VĂN UYÊN

Vịnh người đàn bà giết hổ báo thù chồng

Thù này khôn nhỏ đội giới chung
Quyết chí ra tay rửa giận chồng.
Một bữa đi đời loài mãn-hổ,
Trăm năm nổi tiếng gái anh-hùng.
Ấy người cân-quắc treo gương sáng,
Để bạn râu mày mở mặt trông.
Trưng Triệu nên xưa thêm rạng vẻ,
Nước non tô mặt giống tiên-rồng.

Tiệm-hồng, Đặng-vũ-Quý.

Thi hỏng tự thán

Văn ngô rồi ra lại hóa không,
Ngẫm bao nhiêu nỗi ngẫn ngơ lòng.
Ao dày sơm nặng, tình lai láng.
Bằng thì tang hồ nợ chửa chan.
Vai vế người sao vai thế nhỉ?
Tẻ buồn mình những tẻ chưa xong.
Thôi thì hay dở đành do phận,
Sắp bát nghìn ăn về với nàng.

Thai hề, Lương Duyên.

Giải đáp những điều pháp-luật

Xin nói để các bạn đọc báo biết rằng những bài hỏi về pháp-luật từ xưa đến giờ, bản-báo đều thứ để giải đáp cả, không bỏ đi bài nào, cái có đăng chóng hay đăng chậm mà thôi, là phải tùy sở thứ tự gửi đến trước sau, tùy việc khó dễ phải tra cứu mất nhiều thì giờ hay ít, tùy bài gửi đến viết ngắn hay dài, văn van. Những điều ấy chắc các ngài có việc hỏi đến càng đã rõ rồi. Cũng nhiều bài vì giới đáp vào báo có thể thiệt hại cho người hỏi, nên có khi bản báo lại phải giải đáp bằng thư riêng nữa. Vậy xin những bài hỏi nào viết không gấy gọn, phải xem mất lắm công thì bản báo mới để riêng ra một nơi đợi khi nào có nhiều thì giờ mới xem kỹ được. Vụ muốn được việc cho các ngài viết giấy đến hỏi để mục này, thì mỗi khi gửi giấy cho bản báo, nên đính một cái phong bì dán tem sẵn và để chỗ ở cận để cho bản báo trước khi giải-đáp có cần hỏi thêm điều gì không.

LỜI HỎI — Tôi có việc như sau này xin ngài làm ơn bảo cho thì tôi được đội ơn vạn bội:

Nguyên em tôi đi làm ở một sở kia có vay của một người Tây đen một trăm đồng bạc (100 $) mỗi tháng giả mười ba đồng (13 $). Nhân ba tháng em tôi không góp được thì cứ phải giả ba đồng bạc lãi mà hãy giờ người Tây đen ấy lại đi kiện nói rằng mất ba chục bạc (30 $.) phi tổn, thì em tôi đã đem ba chục bạc giả rồi. Ấy là tiền phí tổn về việc kiện, người ấy không cho biên lai và nói rằng đã biên vào sổ rồng rồi thì không sợ mà bây giờ lại thấy có giấy kiện nữa nói rằng món tiền ấy và tiền lãi từ trước người cho vay không cho biên lai thì có thể đòi lại không?

1. Ba chục bạc ấy và tiền lãi từ trước người cho vay không cho biên lai thì có thể đòi lại không?

2. Bây giờ tôi xin giả dần mỗi tháng là mười ba đồng (13 $.) người cho vay không nọ, thì tôi có thể làm giấy xin giả mỗi tháng 13 đồng lại tòa có được không hay là tôi cứ mua mandat 13 đồng gửi giả người ta?

3. Còn như món tiền một trăm bạc vay ấy thì bai người tiện chung, nhưng mà không làm giấy giao kèo gì với nhau sốt cả, chỉ có em tôi và hai vợ chồng người bạn em tôi, thế là ba người đứng vay; bây giờ hai vợ chồng người kia không giả; vì thế nên em tôi đứng lại một mình. Nếu hãy giờ em tôi cũng không giả được thì người chết nợ chỉ bắt một mình em tôi hay là cả hai vợ chồng người kia nữa?

Vậy xin qui-báo chỉ-bảo cho thì tôi được đội ơn ngài vạn bội.

LỜI ĐÁP. — Tiền lãi hay tiền gốc đem giả các ông ấy mà không lấy giấy biên lai là khờ rồi, còn nói gì nữa. Nếu xem chừng các ông ấy không ký giấy biên lai cho thì mua ngay *mandat* bưu chính gửi vào thư *recommandé* mà trả, giữ lấy cái *talon* làm bằng. Những số tiền giao tra họ mà không có biên lai thì cũng khó lòng đòi được. Nhưng có ai làm chứng cho không?

Không có lẽ giả tại tòa được. Nếu người chủ nợ không muốn ký biên lai cho thì cứ nên mua *mandat-poste* mà trả.

Còn như việc vay chung hồi trước ký thì phải xé rằng văn tự vay ấy có những ai ký. Nếu một mình em ông ký thì chỉ-nợ chỉ kiện một mình em ông mà thôi, mà em ông có muốn đòi tiền hai vợ chồng người vay chung thì lại phải kiện lại hai người ấy. Nếu hai vợ chồng người này có ký vào văn tự *mais trong văn tự có nói rõ rằng món nợ ấy phải liên-đới trả chung* thì hai vợ chồng người ấy mới phải cùng chịu với em ông. Theo như trường hợp này thì người chồng có quyền đòi riêng một mình em ông, hoặc đòi riêng hai vợ chồng người kia phải trả cả một món nợ ấy, mà người nào phải trả cả món nợ ấy thì có quyền kiện đòi lại người kia một nửa món nợ. Đây là theo như dân luật Pháp, điều 1203 (vì người có nợ là Ấn-độ, nên phải theo luật Pháp).

Nếu trong văn tự không nói rõ là những người ký văn-tự phải liên đới trả với nhau, thì người chủ nợ chỉ có quyền đòi mỗi người một phần mười nợ mà thôi.

Pa. b-l.

Tự do diễn đàn

Cái phương-pháp văn hồi đạo-đức cho xã-hội ta ngày nay

Ít lâu nay, ở xã-hội ta xem chừng về cái phương diện đạo-đức luân-lý càng ngày càng lắm sự thấy mọc mạt suy-đồi. Điều ấy làm cho cả trước giả phải lấy làm lo cho cái vận-mệnh tương-lai của nước nhà lắm vậy. Nguyên-nhân sự đồi-bại đó, một người suy-tường ra một lẽ, song cũng như ý tôi thì chỉ là cái kết-quả cuộc đại-thắng của văn-minh vật-chất thắng văn-minh tinh-thần.

Thế nào gọi là văn-minh vật-chất và thế nào gọi là văn-minh tinh-thần?

Văn-minh vật-chất tức là gồm cả những sự tiến bộ về cơ-khí, công-nghệ, thương-mại, canh-nông, nghĩa là những cách khôn khéo để kiếm tiền, để cung phụng cho cái đời phiền-xác, tóm lại nếu nói theo ý thường — thì tức là những cách làm cho cuộc đời được sung-sướng, được phương tiện hơn lên.

Còn cái văn-minh tinh-thần là sự tiến-bộ của những tư-tưởng về lòng bác-ái, không vị-ngã tư kỷ, nếu đạo-đức, trọng luân-lý, biết sợ-hãi thần-minh, ghét việc vô-sỉ, tàn-ác, tóm lại là những cái yếu-thuật làm cho linh-hồn, cho tâm-trí người ta được nhẹ nhàng, tiêu thoát, tức là những cái mà ta gọi là những sự trang-điểm cần làm lòng tin-ngưỡng vậy.

Vậy mà ngày nay xem ra vật-chất lại thắng được tinh-thần. Người đời chỉ theo về bên thắng, sai biết thắp-nhang cái xác-thịt hôi-thối, chỉ biết mê lợi, cho rằng trên đời có một chữ lợi là tối-cao, là làm thế nào mà nắm được phần to ấy là thỏa lòng, dù có phải đồng đến mưu chước thế nào cũng chẳng quản. Đã theo về vật-chất tất nặng bên tinh-thần, lánh xa hết tuy-nhiên là thiếu lòng tin-ngưỡng.

Tôi tuy không phải là một người tín-giáo, nhưng cứ xự kinh-nghiệm của tôi từ tôi biết rằng làm người ở đời mà không có lòng tin-ngưỡng thực là một sự bất hạnh to, đời người mà vắng lòng tin-ngưỡng thì đời người thành ra khô khan trơ trọi, bơ-vơ như một người khách chạy trên con đường dài mà không biết mục-đích để làm gì.

Vì những lẽ kể trên nên tôi kết luận rằng ở xã-hội ta ngày nay nếu muốn văn-hồi đạo đạo-đức lại phải làm thế nào cho ai nấy cũng có một tấm lòng tin-ngưỡng vậy.

Nương tin-ngưỡng thế nào, tin-ngưỡng gì?

Nói tin-ngưỡng đây không phải là nói ai cũng nên nay đi ăn mai phải kia, khăn xanh áo đỏ hoặc mũ mãi vàng hương, khấn khấn vái vái đâu. Như vậy gọi là mê-tín. Mê-tín là một sự mê-muội vô-lý, là một thứ tín-ngưỡng nông nổi điên rồ cần không phải thật là lòng tin ngưỡng.

Cái tín-ngưỡng tôi nói đây là cái lòng tin chắc rằng trong khoảng không gian có một tầng tối-cao, tối-đại, thần

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

trí, toàn-năng, toàn-tài, toàn-lực, làm nguyên-tắc cho vũ-trụ, là một cái hồn lớn cầm vạn vật, muôn loài ngàn giống đều bao hàm ở trong. Mà mỗi một người, tức là có một phần của đấng thuyết-đích mà ta gọi là trời, phần ấy tức là linh-hồn. Hồn của ta đã là một phần của cái đại-hồn, tức là Trời thì hồn của ta mà càng gần với trời bao nhiêu tức là ta được sung sướng càng xa trời bao nhiêu là càng khổ bấy nhiêu, cũng vì như một hạt muối bỏ vào bát nước, những phần càng tan chóng, càng lâu ra thì lại càng cách-biệt với hạt muối, không thể nào trở lại được nữa, tức là hạt vào vòng luân-hồi nghiệp-báo, sinh sinh hóa hóa vô-cùng.

Nói vậy e có kẻ bảo rằng: Trời là một sự không thể tin được, không thể cắt nghĩa được, không làm gì có trời. Kẻ nào nói thế chẳng qua là chưa chịu nghĩ kỹ.

Vì sao? Vì người ta sỡ-dĩ sinh ra ở trên thế-gian tất phải có một cái căn-nguyên nó tạo-thành cái sự sinh-hóa ấy chứ. Nếu không thì tự đâu mà có người, cái sinh ra người là cái gì? Chẳng lẽ không vỗ mà vang, không hình mà bóng, không nguồn mà sông ru? Thế thì cái nguồn sự sinh, cái đấng sinh ra người đó tức là trời.

Và chẳng không kể những kẻ tự-cao tự-đắc cho mình là hoàn-toàn tài giỏi, người biết suy-nghĩ nhún nhường lắm khi thấy cái mình biết còn kém xa với cái mình chưa biết, tức là mình hãy còn là quyết-điểm, cái ấy ta cũng mình còn khuyết-điểm. Vậy xin hỏi cái tư-tưởng rằng cái to chưa là còn khuyết-điểm đó tự đâu mà có? Há chẳng phải ở một vật gì bản-thể nó vốn hoàn-toàn mà đến nỗi? Cái vật hoàn-toàn mà ta còn kém ấy là gì? Chẳng phải là trời ru?

Hay cứ kể theo lý-thuyết hoài-nghi, cho rằng mọi vật trên thế-gian đều là bào-ảnh cả, chẳng có sự gì là đích thực bao giờ.

Ừ, vì nếu ta nhận cái ý-tưởng ấy đi nữa, ta đã vi-dụ hết thảy ... là mộng-ảo cả, nhưng dù thế mặc lòng, ta không thể không tin đích rằng cái ý nghĩ rằng vạn-vật là mộng-ảo kia là có thực. Cái ý nghĩ đó đã có thực lại tự cái ta nghĩa là tự cái tri-năng tư-tưởng của ta mà ra, như vậy rút cục thì cái ta của ta là thực. Biết rằng cái ta của ta có thực lại biết rằng cái ta ấy của ta còn khuyết điểm, cái sự biết đó tất lại ở một vật gì không khuyết-điểm mà ra. Vật không khuyết-điểm đó há chẳng phải là trời ru? Vậy thì trời là có thực.

Ta đã tin rằng có trời, ta lại biết rằng cái ta ta của ta tức là của trời vậy thì ta sinh ra đời, ta sống ở đời mà ta phải cách-biệt với trời là khổ; ta phải ta-tâm dưỡng-tính, tìm cách bồi-bổ cho linh-hồn, cho cái ta ta mỗi ngày một hoàn-toàn tốt đẹp để cầu cho được gần với trời thì càng sung-sướng, gần với trời là sung-sướng, cái cách làm cho gần với trời là cách làm cho mất cái khổ, tức là diệt khổ.

Vậy muốn diệt-khổ phải làm thế nào? Ai cũng biết rằng cái sự sống của ta sở-dĩ có cơ. Những cái muốn đó tức là lòng dục. Lòng dục là nguyên-nhân sự khổ, vậy muốn diệt-khổ trước hết phải diệt-dục, phải trừ lòng dục, phải giải-thoát cho hết lòng dục cho trong lòng không còn có một chút nào.

Trong Đạo đức kinh Lão-tử có câu rằng: Hãy trừ hết lòng dục rồi thì được sự bình tĩnh vô-cùng.

Muốn diệt-dục xin theo cái phương pháp sau này, tức là một cái tư-tưởng tuyệt-lý rất cao-siêu:

« Ta sinh ra ở đời trí chỉ có cái cái ta của trời cho ta mới là cái của chính của ta mà thôi. Cái cái ta là của cố-nhân của ta lấy mới là cái của bất-dịch, nghĩa là không mất được, còn ngoại giả cái là cái vô hạ, chỉ là một đám mây nổi, khi tụ khi tan, không biết thế nào mà lường. Ta cứ tin chắc như thế, nắm nghĩ cho vững thì ta sẽ tắt lòng dục cản, ta biết rằng một đời cứ tri trọc theo đuổi cái của phù-vân để quên cả đạo đức, sai cả chính-đạo thì là một sự tối ngu-hiểm. Vì ta càng tham vọng những cái dục vọng bơ vơ ấy, ta lại càng xa cái nguồn hạnh-phúc, cái đại bổn, tức là trời mà ta tức là một phần ở đó chi-phối cho vậy. Xa trời bao nhiêu tức là vướng vào vòng khổ não, vướng vào vòng khổ não mà dục-vọng vẫn có bể thể nào thỏa mãn được không được thỏa mãn p ải xa nguồn hạnh-phúc, cuộc đời đến nước ấy chẳng là tìm lấy đường khổ mà đi dư?

Ấy cái nguy cơ là thế, ta há chẳng nên sớm tỉnh ru?!

Thầy Đoàn chính-đạo, tỉnh được hồn mê, lấy là thoát cõi khổ mà đạo-đức cũng vẫn hồi được.

Hoặc có kẻ cho rằng: ở đời cạnh-tranh này, nếu đem công bỏ cái thuyết này ra thì có hại. Nhưng nói vậy là lầm.

Vì tuy rằng sống ở đời là khổ, nhưng ai cũng biết rằng muốn tránh khổ không phải là làm cho tắt cái sống của mình. Không có quyền làm tắt sự sống của mình, tức là mình phải bảo tồn lấy sự sống đó. Tìm cách mà bảo tồn lấy sự sống của mình, há chẳng là cạnh tranh tiến-thủ dư? Nhưng cạnh-tranh mà không thái quá, đến đâm ra mưu lừa chước dối, phỉnh bạn lường thầy, vẫn tiến-thủ về các cách sinh hoạt ở đời, nhưng không đến quên đạo đức, mất liêm-sương, phạm vào những sự vô-sỉ-tiện; ấy cái thuyết này lấy là chủ ý cốt để chế bớt lòng vị vật-chất, tăng cái lòng trọng tinh-thần, tức là theo cái đạo trung-dung, điều hòa cả hai thứ.

Đã không quá thiên về vật-chất, lại cũng không quá vị bản tinh-thần, điều-hòa cả hai cái, ch ết-trung lấy một đường giữa, đường giữa đó là chính-đạo ta nên theo.

Than ôi! nếu thiên-hạ ai cũng chịu lễ bụng tin cái thuyết này, thì cái nền đạo-đức suy đồi bấy giờ lo gì không vẫn-hồi được!

Kẻ hữu-sinh xin hết lòng mong ước.

Việt-nhân

TẠI SAU NHÀ BÁO
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN
Phố hàng Bông Hanoi

CÓ BÁN

Củi thực khô!
Cân rõ đủ!
Xe đến tận nhà!

BÁN HẠ HƠN MỌI NƠI

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 31 độ
15 giờ 32 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ		10	55
— nhì,	—	10	15
— ba	—	9	85
Thóc hạng nhất,		6	10
Hạng nhì		5	55

Giá hạn — Kể từ ngày 2 Juillet 1925. giá bạc ở kho Nhà-nước định là 12 40.

Thị giá quốc trái. — Ngày 30 Juin 1925 : 42,90. — 52,95. — 44,45 — 44 8 . 66,40.

Quan Học-chính tổng-trưởng vào Saigon. — Quan Tổng-sứ Blanchard de la Brosse, Học-chính tổng-trưởng cùng với M Brachet là tham-tra Học-chính và M. Bernard là giáo-sư, đến chuyến tàu *Entrecasteaux* này sẽ vào Saigon đi thanh-tra về việc học trong kỳ.

Cuộc rước đèn tối thứ hai này không có. — Cuộc rước đèn thứ hai 6 juillet này không có, vì hoãn vào tối 13 juillet. Rước đi những đường nào thì bản-báo sẽ đăng sau.

Thuyền chuyên trong ngạch cai-trị. — M. Grossin quan cai trị hạng ba, công-sứ Hòa bình, nay đổi đi công sứ Ninh-bình, thay quan cai-trị hạng nhì Auger.

M. Fleury quan cai-trị hạng ba tại phủ Tổng-sứ, nay đổi đi công-sứ Hòa-bình thay M. Grossin.

Một tờ nghị-định sắp chính lại. — Ngày 6 juin có nghị-định thăng : « M. Nguyễn-đình-Quí, tuần-phủ hạng nhất tại Kiến-an bổ ra ngoại-ngạch để sung-chức hội-viên tại Phòng thứ nhì tòa Thượng thẩm Hanoi thay M. Vũ-ngọc-Hoánh tuần-phủ hạng nhất đổi đi Bắc-ninh » thì nay cải-chính lại như sau này :

« M. Nguyễn-đình-Quí tuần-phủ hạng nhất tại Kiến-an nay bổ ra ngoại ngạch, sung chức tổng-đốc tại phòng thứ nhì tòa Thượng-thẩm. . . . . »

Một nhà kỹ-thực xã cho người Mường. — Theo tờ xin của quan Công-sứ Hòa-bình Grossin, quan Thống-sứ định mở một trường kỹ-thực xã tại Hòa-bình và cũng thuộc về các trường tỉnh Hòa-bình để rèn cho những học-trò Mường ăn học. Kỹ-thực-xã ấy cũng có thể nhận những con các viên chức đang lòng sự với Nhà-nước ở Hòa-bình hoặc đã mất rồi mà gia-quyến còn ở đó. Phàm những trẻ con từ 15 tuổi trở lên thì được vào học, nhưng dưới tuổi ấy quan chính đốc học Bắc-kỳ cũng có thể chiếu tờ tư của quan công-sứ mà miễn hạn tuổi được. Thời học học ở trường ấy là ba năm và giá tiền ăn học mỗi tháng nước là 5 đồng. Những người có con học ở trường ấy phải làm giấy cam đoan rằng vô cớ mà con bỏ học trước khi hết hạn thì sẽ phải đền tiền Nhà-nước. Tiền phí tổn về việc dựng trường này sẽ do số dự-toán Bắc-kỳ chịu.

Thi thư-ký phủ Toàn-quyền. — Kỳ thi tuyển thư-ký tập sự phủ Toàn-quyền trước định thi vào 30 juin 1925 thì nay hoãn đến thứ tư 8 juillet hồi 8 giờ sáng.

Ngạch cảnh-sát phải bổ sung về hưu. — M. Lecœur chánh cảm ngoại hàng ngạch cảnh-sát thành-phố và M. Trippenbach đội cảnh-sát hạng nhất đều có nghị-định về hưu kể từ ngày 1er août 1925

Hội chợ Hanoi. — Vì có nhiều đơn xin dự cuộc Hội-chợ ở các tỉnh gửi về ; quan kiểm-sát Hội-chợ báo cho các nhà ở Hanoi ai muốn thuê gian hàng bán hàng thì đến ngay phòng kiểm-sát số nhà 108, phố hàng Trống mà thuê kẻo trong vài ngày thì sẽ hết.

(Bản dịch của phòng Hội-chợ lại cáo).

Ông Cân Devez tạ thế. — M. Devez (Hippolyte Raoul) là chánh Cẩm ngạch mật-thám Đông-dương vừa tạ thế tại Pháp ngày 12 mars năm nay, trong khi về nghỉ dưỡng bệnh.

M. Devez rước cô lên tại sở mật-thám Hanoi lâu năm.

Tiền cước chở trẻ con Tây-lai về thừa-hành sang Pháp. — Số 400 đứa trẻ mà hội bảo-trợ trẻ con Tây-lai vô thừa-nhận được phép đem về Tây thì tiền cước chở sẽ do sở dự-toán Đông-pháp phải chịu. Các tiền cước ấy là tiền xe hỏa từ Hanoi đi Haiphong, tiền tàu thủy từ Haiphong đến Marseille và tiền tàu tiền xe từ Marseille đến các nơi trú-ngụ của trẻ.

Lớp dạy viết tắt do một thầy giáo đã có bằng cấp dạy. Hỏi tại số 24, phố Takou, Hanoi.

MUỐN BÁN

Xe ô-tô « Peugeot » 14/32 mã lực, sáu chỗ ngồi. 4 máy. Mới mua năm 1922, hiện nay còn tốt lắm ; sức xe rất khỏe khoang xe rất dài, có thể chứa làm xe vận tải thì thực tốt

Giá . . . . . 2.300 $ 00

Hỏi tại : 39, Bd Félix Faure, 5, Rue des Teinturiers.

AU CINÉMA TONKINOIS
13, rue des Eventails, Hanoi

Từ ngày thứ ba 30 Juin đến ngày thứ năm 2 Juillet 1925

Một phim ảnh rất hay, có nhà thao luyện tài

LUCIANO ALBERTINI dịch

Hollward xuất quỷ nhập thần

Chuyện phiêu lưu mạo hiểm. Có sự phấn.

Xưa nay chưa có phim ảnh các trò thao luyện nào bằng phim này

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)

Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ : 0 $ 90

油肝魚丹

最效式丸油肝魚丹 新效治肝魚油

Sở kiểm-sát Tài-chính. — M. Bài-huy-Đức thăng ra hạng tư tại sở Kiểm sát tài chính nay được ngồi giá hạn một năm.

Nghe nói ông thăm Đức xin nghỉ để sang du học tại Pháp.

Ngạch võ-tuyến. — M. Ng-đình-Tiên thư-ký võ-tuyến hạng năm, nay bổ ra ngoại ngạch để làm việc ở dưới tàu *Gouverneur Général Roume*

M. Ng-văn-Nghĩa, thư-ký võ-tuyến cũng hạng ấy, nay bổ ra ngoại ngạch, để làm việc ở dưới tàu *Réam*

Ngạch thừa-phái. — M. Lê-Vinh, thừa phái hạng nhì tại huyện Nam-trực (Nam-định), nay kiêm chức lục-sự tại tòa án đó nhị cấp huyện ấy, thay M. Vũ-huy-Nhu từ trí.

Ngạch y-tế. — M. Đỗ-đức-Kiều bào chế thí-sai tại Pắc-lạng-thương được nghỉ dưỡng bệnh một tháng lĩnh cả lương.

Ngạch kiểm lâm. — M. Mai-văn-Phu kiểm-lâm tập sự tại Yên-lập, (Quảng-yên) được từ chức kể từ ngày 1er juillet 1925.

Ngạch địa-chính. — M. Hà-đình-Tuyên địa-c tỉnh chuyên môn tá-sự hạng ba tại Nam-định được phép nghỉ 29 ngày tại Thanh-hóa.

Ngạch cảnh sát. — Người cảnh-sát Ng văn-Toan tại Bắc-ninh vì trễ buổng công việc nên phải bãi chức.

Người cảnh sát Đinh-xuân-Tiêu và Lưu văn Học tại Gia-lâm (Bắc-ninh) vì nhậm lỗi nặng cho nên phải cách chức.

Đổi tên. — M. Trần-đoàn-Khai quán làng Gia hòa, tổng Mỹ-trọng, huyện Mỹ-lộc (Nam-định) được phép đổi tên là Đoàn Kt ai.

Đường điện-thoại xuống Haiphong lại bị mất trộm. — Đường điện-thoại ở Hanoi đi Haiphong lại bị kẻ trộm cắt đứt mấy đoạn. Quan Dự-thẩm tòa án Hanoi đã giao cho sở mật-thám xét về việc ấy.

CINÉMA PATHÉ
HANOI

Bắt ngày chiếu rất đặc biệt
Từ ngày thứ hai 29 Juin đến thứ năm 2 Juillet 1925

VẾT BAN CHÂN PHẬT
Sự tích chuyện tàu rất hay

Phim ảnh này quay tại sứ Thibet thuộc về nước Tàu, dựa đâm to có trái núi Tsi-chan.

Theo như tích chuyện một nghìn năm ; khi Phật đáng Thế ở tại núi này, có vết bàn chân ngài in ở lại trên ngọn núi.

Từ đấy linh thiêng và thành tục mỗi năm một lần thiên hạ xa gần đến lễ bái, cầu phúc rất đông.

Hai nghìn năm về sau khi Phật đáng Thế, chỗ vết bàn chân ngài thấy có xác một người Pháp chết nằm ở đấy. . . . . .

Mời quý-khách đến xem, sẽ biết rõ sự tích đầu đuôi.

Cinéma Pathé kính cáo

Thuốc cam, thuốc sài, thuốc ho, thuốc cảm sốt, thuốc tê thấp dau xương dau minh đã kinh nghiệm, hỏi hiệu **QUẾ-LÂM, số 42, phố Phúc-kiến,** *Hanoi.*

Cái xác ở hồ Hoàn-kiếm. — Sáng hôm nay hồi 9 giờ 40 phút, người ta vớt được một cái xác người con gái chừng 18 tuổi nổi trên mặt hồ Hoàn-kiếm. Người này chưa xét được tên tuổi là gì, song cứ xem cách ăn mặc áo nâu quần thâm thì có lẽ là hạng người lao động. Khám trong mình không thấy thương tích gì và tình như ngâm nước đã được một đêm rồi. Sở cảnh-sát khám xong đã cho khiêng vào nhà xác. Còn duyên cớ làm sao mà chết, hoặc nhỡ chân xảy bước, hay tại phận bạc duyên thì không biết.

HIỆU BÀO-CHẾ :
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
NÊN MỖI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở BÀN

NƯỚC-CHANH
HIỆU **T. B.**
TỐT NHẤT, SẠCH NHẤT, LẠNH NHẤT
BÁN BUÔN TẠI :
125 Phố Sinh-từ (Cạnh Grand Hanoi).

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Sinh-tử giá-thú. — Số sinh-tử giá-thú trong tháng juin 1925 như sau này :

	Người Âu	
Sinh :	4 con trai và 4 con gái	cộng là 8 người.
Ăn hỏi :	1 đám	
Tử :	2 đàn ông.	
	Người nam	
Sinh	40 con trai, 10 con gái,	cộng là 58 người.
Ăn hỏi :	1 đám	
Cưới :	2 đám	
Tử :	54 đàn ông, 32 đàn bà, 48 trẻ con,	cộng là 170 người.
	Người Tr ung hoa	
Sinh :	5 con trai, 10 con gái	cộng là 15 người.
Tử :	16 đàn ông, 5 đàn bà, 6 trẻ con,	cộng là 27 người.

Việc bán đấu giá tàu « Paoming ». — Ngày hôm kia tại nhà giấy thầy Chaperon đã bán đấu giá tàu *Pao-ming*, đặt giá là 4 vạn đồng, nhưng vì giá cao quá, cho nên không ai mặc-cả. Nghe nói nay đã rất giá xuống 3 vạn rưỡi và đến ngày 25 juillet thì bán.

Bán đấu giá. — Đến ngày 3 juillet 1925, đúng tám giờ sáng, ở tòa án phố Harmand sẽ bán đấu giá nhiều vật liệu đã tịch biên về nuôi tằm năm 1923 và đầu năm 1924.

Đánh nhau. — Vừa rồi không biết vì lẽ gì, Ng-toại Hồng 24 tuổi bán hàng hoa quả nhà ở phố Harmand, Trần-tuj-Vân 17 tuổi đạo bếp tại hiệu Hải-đồi phố Mertz và Ng-toại-Ba 35 tuổi, buôn bán ở phố Mertz đánh nhau tại hại thì linh cảnh sát đã bắt tất cả về sở Cẩm lập biên bản.

HỒI THỨ XLV

Lợ nói chuyện các nhà xung quanh gần đấy, bắt *Vương-công* đem nộp quan phủ *Kế-châu*. Bấy giờ quan phủ vừa ra ngồi công-đường, mọi người qui xuống mà bẩm rằng,

Dám bẩm đại-nhân ! Chúng tôi thấy ông ấy giả này quấy một gánh cháo, đánh đổ lênh láng ở trước mặt đã, mà trong từng cháo lại có hai cái tử-thi : Một vị hòa-thượng chùa một gã đầu đà. Hai người đều rắn trường như trời. Cạnh mình gã đầu-đà lại có một lưỡi dao nhọn.

Vương-công bẩm rằng :

— Chúng tôi xưa nay vẫn làm nghề bán cháo, cứ hôi canh năm thì quảy cháo ra chợ bán. Hôm nay dậy hơi trễ một chút, tôi cùng một đứa bé nữa đang vội vàng buộc đầu, không kịp nhìn xuống, thành ra vướng chân bị ngã, đổ vỡ tất cả hết đi, Trời ơi ! Xin đại nhân thương tình mà soi xét cho. Chúng tôi thông thấy hai cái tử thi đều đã những mảu, chẳng còn hồn vía nào, liền hốt rắm rí lên, hãy giờ các nhà xung quanh báo ra hết tôi đem nộp. Dám xin đức trời soi xét.

(Còn nữa)

—

Số 229

THỦY-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Chỉ trong chớp mắt, *Dương-hàng* đã phá hết tủ hàng và giá thịt. Khi trời sáng rõ, *Thạch-tử* đem thịt lợn ra cửa hàng để định bày bán, không thấy tủ hàng và giá thịt đâu gẫy tan-nát.

Thạch-tử vẫn người sáng ý, còn gì mà không hiểu, mới ướm và nghĩ bụng rằng : Phải rồi ! Chắc rằng *Dương-hàng* say rượu nổi hỏa ra, đến đám-phụ kia tinh ranh, lại vu cho ta nhử gì điều vô-lễ và xui chồng phá hết đồ bán hàng. Bấy giờ nếu ta cãi lại với nó thì thêm bẽn xấu cho *Dương-hàng*, chi bằng ta hãy chịu nhịn mà ra đi, rồi sau này sẽ tìm mưu-kế.

Thạch-tử nghĩ vậy, mới thu nhặt khăn gói ra đi. *Dương-hàng* sợ chàng xấu-hổ, bỏ đi vào phố trực xe. *Thạch-tử* lấy khăn khăn gói, lưng đeo một lưỡi dao nhọn, chạy lại cáo-từ với *Phan-công*.

Thạch-tử nói :

— Tôi quấy-quá nhà ơn trong bấy nhiêu ngày, bây giờ anh tôi đã không muốn cho bán hàng nữa thì tôi xin cáo từ ra đi. Sổ sách giao lại tính toán phân-minh, nếu dám sai-lạc khuất tất một tí gì thì xin nguyện có trời trù đất diệt !

Phan-công thấy con rể truyền bảo như thế, cũng không dám mời lại, đành để cho *Thạch-tử* ra đi. *Thạch-tử* tìm đến nhà trọ ở trong ngõ Ấy, thuê một gian phòng để ở, rồi ngồi ngẫm-nghĩ, mà nói một mình rằng :

— *Dương-hàng* cũng ta kết nghĩa làm anh em, nếu ta không làm cho rõ việc này thì có khi nguy đến tính mệnh của *Dương-hàng* vậy. Bây giờ anh ta quá nghe lời con dâm-phụ, đem lòng căm tức ta, ta không thể nào mà biện-bạch được, âu là ta phải làm cho rõ việc này. Ta chỉ đợi xem hôm nào đến phiên anh ta vào ngủ trong ngự thì nhỏ canh tư ôm sau tối nhân ta sẽ đinh bắt được chàng rồi mà thôi.

Thạch-tử trọ ở đấy trong hai ngày, một hôm thấy tên người tới nhà lấy màn nệm đem vào cho *Dương-hàng*. *Thạch-tử* nói :

— Đêm nay tất-nhiên anh ta vào ngủ coi ngự, thì bằng ta chịu khó đinh xem.

Đêm ấy *Thạch-tử* về nhà trọ ngủ, đến hồi canh tư hôm sau trở dậy, giắt sẵn một lưỡi dao nhọn ở trong mình, rón rén mở cửa, đi sang tối cửa sau nhà *Dương-hàng*, đứng nấp tại chỗ bóng tối để đinh.

Sang trống canh năm, bỗng thấy một gã đầu-đà tay cầm cái mõ, đi vào trong ngõ, đang nghển đầu trông trước nhìn sau *Thạch-tử* lẻn đến sau lưng gã đầu-đà, mắt tay tâm lấy và mắt tay rất lẹ đao nhọn kề ngay vào cổ, rồi sẽ bảo rằng :

— Mày muốn tốt thì đứng im, nếu nói to tiếng lên, ta đâm cho chết ngay. Đầu đuôi thế nào, mày phải từ cho thật ! *Bài hòa-thượng bảo mày đến đây để làm gì ?*

Gã đầu-đà nói :

— Trăm lạy hảo-hán ! Tha chết cho tôi, để tôi xin nói.

Thạch-tử nói :

— Mày nói mau thì ta không giết mày !

Gã đầu-đà nói :

— *Hôi đồ-tử* tư-tình với con gái *Phan-công*, mỗi đi thường sai tôi đến lối cửa sau này, hễ thấy có bày màn nệm đem vào cho *Dương-hàng*. *Thạch-tử* nói :

— Đêm nay tất-nhiên anh ta vào ngủ coi ngự, thì bằng ta chịu khó đinh xem.

Đêm ấy *Thạch-tử* về nhà trọ ngủ, đến hồi canh tư hôm sau trở dậy, giắt sẵn một lưỡi dao nhọn ở trong mình,

Gã đầu-đà nói :

— Hắn đang ngủ ở trong nhà này, bây giờ tôi đánh mõ ầm-phật thì tay khẩu hắn lần ra vậy.

Thạch-tử nói :

— Mày cứ bỏ ra và đưa cái mõ đây cho ta mượn.

Nói xong, liền giật nay lấy cái mõ ở tay gã đầu đà, và bắt phải cởi áo. Gã đầu-đà vừa cởi áo xong thì bị *Thạch-tử* đâm cho một nhát vào cổ ngã lăn xuống đất.

Khi gã đầu-đà đã chết rồi. *Thạch-tử* mặc bộ áo vào, lưng giắt dao nhọn, tay cầm cái mõ đi thẳng vào trong ngõ, khua lên một hồi.

Anh sư bỏ-mang ka nằm ở trên giường nghe tiếng hồi mõ cốc-cốc lại vội-vàng trở dậy khoác áo chạy xuống dưới nhà, đưa tay sờ đã ra mở cửa trước. Anh sư bỏ-mang kia lại cứ quen lối theo phía cửa sau lẻn ra.

Thạch-tử lại khua thêm một hồi mõ nữa, anh sư bỏ-mang sẽ bảng rằng :

— Lại còn khua rắm lên làm gì thế nữa !

Thạch-tử chẳng nói chẳng rằng, đứng tránh ra một bên, đợi khi anh sư bỏ-mang đi đến, liền ngáng chân ngã ra, rồi đè lên trên mà bảo rằng :

— Muốn tốt thì cầm mồm, nếu nói to ta sẽ giết chết ngay. Ta chỉ lột bộ áo của nhà-ngươi mà thôi !

Anh sư bỏ-mang biết là *Thạch-tử*, khi nào còn dám cựa cậy, bị *Thạch-tử* lột hết áo quần, trần truồng không còn tý gì, rồi sẽ rút lưỡi dao đâm cho ba bẫn nhát chết ngay. Lại cầm lưỡi dao lẻn đến cạnh mình gã đầu-đà. Bóc hai bộ áo quần về nhà trọ, rồi rón rén đẩy cửa bước vào rồi chỉ theo lên giường ngủ.

Lại nói chuyện trong thành ấy có một gã *Vương-công* làm nghề bán cháo. Hôi canh năm hôm ấy, *Vương-công* vui quảy gánh cháo, tay xách ngọn đèn đã ra chợ sớm, lại có một đứa bé con theo sau. *Vương-công* vừa đi đến cạnh tử-thi, vướng chân ngã xuống, gánh cháo đổ lênh-láng cả ở dưới mặt đất.

Đứa bé con kêu rắm lên rằng :

— Trời ơi ! Một vị hòa-thượng say rượu nằm ở đây này.

Vương-công lấy tay đỡ tử-thi hai bên tay đầy những máu tanh, liền gặt mình kinh sợ, kêu rắm-rĩ lên. Các nhà xung quanh mở cửa chạy ra, chậm lên lên soi, thấy là ấp một đất toàn tử thi những chảo và mảnh. Hai cái tử-thi nằm lăn ra đấy, không biết đâu đuôi sự tích thế nào. Chẳng bảo nhau hết *Vương-công* đem nộp quan phủ.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
MẠ VÀNG
Máy mỏ-neo. 15 chân kính
Mỏ có kim cỏ chỉ độ quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá . . . . . 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
29, Phố Paul Bert. — HANOI
2009

CUỘC TIÊU KHIỂN HIỂM CÓ

Bản hiệu mới có các thứ máy hát vừa rẻ, vừa đẹp và nhẹ tốt, rẻ gấp 3 đồ-hát, tiếng Saigon tiếng Hải tiếng Bắc hát thường, hát chèo, hát cải-lương, ca-lệ, văn văn... rất hay!!! Mà đĩa hát giá là 22 f. mà ngoại nào mua tới sáu đĩa một lúc bản hiệu chỉ tính 20 f. thôi.

CHANSON & Cie, HANOI

Thứ sữa tối thượng hạng

Thứ sữa đặc hiệu Corfé của nhà lấy sữa có tiếng thứ nhất ở Hòa-Lan, là một thứ sữa những người yếu, trẻ con cùng tất cả mọi người ưa thứ sữa đặc có chất nguyên dùng rất tốt.

Ai có tính khó đến đâu, dùng thứ sữa này cũng phải vừa lòng.

Bán buôn tại :

COMPTOIRS COLONIAUX CHINIS
Haiphong. 2220

NHÀ BÁ-CHUỒNG
TỨC LÀ HIỆU Bao-chê MONTÈS
54, Phố Paul Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh tử dương tiêu-luận thì nên dùng thuốc

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol chất: Salol và chất: Urotropine

Giá 1 $ 80 một hộp

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn thận lắm mới được. Thực thế bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy lấy hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống :

Cachets du Docteur Nofal
0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phải yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhẩm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

Đồng hồ đeo tay của ai? — Một người phu xe tên là Ng-son-N'am, 37 tuổi, nhà phố Đào-Kà, đem nộp sở Cẩm một cái đồng hồ đeo tay hình như bằng vàng của ai đánh rơi ở bãi đất đường Bonnal.

Xéo phải đanh. — Ngày hôm qua ở khu Messageries Maritimes có một người thợ xẻ vô ý xéo phải chân đanh ở bên cạnh đống hòm tích đang mở. May người ấy đi giầy nên đanh cắm vào gần bàn chân không đến nỗi sâu lắm, sau nhờ ra bóp sạch máu mới khỏi đi được lên xe về nhà bị thuốc.

Vậy những người có công việc vào ra các kho hàng ở quanh bến nên đi phòng những sự rủi ro xảy ra bằng những xéo phải đanh, xe va-gòn va phải, hoặc mảnh chai mảnh kính cùng là đồ đè phải vân vân.

Chị dâu em chồng. — Vừa rồi có đứa con gái 13 tuổi tên là Bùi-thị-Khỏ quán làng Lăng-giáp tỉnh Hải-dương lạc vào nhà một người ở Gia-viên tên là Đặng-v-Quát. 27 tuổi. Lập tức tên Quát đưa con bé lên trình sở Cẩm thì nó nói ở Hải-dương trốn xuống đây là vì bị chị dâu nó đánh đập, rên nó sợ quá phải bỏ nhà ra đi liều vậy.

Nạn ô-tô. — Chiều ngày thứ ba ở đường Belgique lại có nạn ô-tô xảy ra là xe của M. Louis Sen va phải đứa bé lên sáu tuổi tên là Phạm-văn-Đào. May đứa bé không việc gì, chỉ phải một mẹ sợ thôi.

HẢI DƯƠNG

Cái nạn ô-tô. — Dương-văn Hưu, 28 tuổi, đi chiếc ô-tô hàng số T. 2515 chạy đường Haiphong — Hanoi, khi đến ga Do-nghĩa, xe chưa đỗ hẳn đã nhảy xuống, chẳng may ngã bị thương. Lập tức xe ô-tô ấy chở vào nhà thương Hải-dương để điều trị.

Mất hai lạng vàng. — Có đơn của người hàng bạc là Vũ-mậu-Bích, số 157, phố hàng Đồng, kiện Ng-văn-Giai lấy cắp của mình hai lạng vàng rồi trốn đi mất.

PHÚ THỌ

Hội Dân-quốc kỷ-niệm. — Chương-trình hội Dân-quốc kỷ-niệm ngày 14 juillet ở Phú-thọ ngày đã định như sau này :

5 giờ 30. — Phường nhạc ta của Chiêu-ương.
6 giờ 45. — Phường nhạc ta cử nhạc và kèn trại khô xanh thổi.
7 giờ . — Cuộc thi chạy cho trẻ con.
7 giờ 15. — Cuộc thi chạy cho người lớn.
7 giờ 30. — Cuộc thi xe tay.
7 giờ 45. — Cuộc thi xe đạp.
8 giờ . — Nhảy thi.
8 giờ 30. — Phát trần-bìn.
9 giờ . — Phường nhạc ta và phường kèn khô-xanh đi diễn trong các phố ta.
16 giờ 45. — Phường nhạc ta cử nhạc
17 giờ . — Cột mỡ cho trẻ con.
17 giờ 30. — Cột mỡ cho người lớn
18 giờ . — Phường nhạc ta cử nhạc
20 giờ . — Cuộc thi đèn mắt cho các trẻ con ta, họp ở trước tòa sứ.
20 giờ 30. — Rước đèn và rước đuốc, có phường nhạc Chiêu-ương và phường kèn trại khô-xanh, trẻ con thi đèn cũng dự cuộc rước đèn.

VIỆC KINH-ĐÔ

Ma thu. — Một người lính cảnh-sát canh gác tại nơi ga Hué, khi 9 giờ rưỡi phiên gác bãi trở về nhà; nhà anh ấy ở trong thành, nhưng khi về anh lại đi thẳng xuống dưới Ba-vinh là cách nhà anh ta chừng 1 con hai kilomètre, để trái đường lại lên nếu thì có lội gì mà đi như thế. Khi đến bến Ba-vinh thì đã vắng lắm, quán, xà-cạp và lưỡi lê mang ở lưng và lội bừa xuống nước, rồi cứ hụp lên hụp xuống, những người trên bờ trông thấy lấy làm lạ, mới chạy đi tìm cho những người lính cảnh-sát canh gần đó chạy lại xem, thì quả thấy rõ ràng anh ấy cứ hụp lên hụp xuống như người điên vậy, bèn lội xuống đem lên thì người lính ấy chống cự và chửi mắng om sòm, quyết không chịu lên, sau mấy người kia phải bồng lên xe mà chở thẳng về nhà, về đến nơi nhà ban đầu thì bất tỉnh nhân sự còn nói đại nói tràm cách vài giờ sau thì bình phục như thường.

Trong gia quyến anh ta cũng ngỡ rằng vì trời bức bối nóng nực làm cho anh ta phải cuồng dại mất cả trí khôn thôi chẳng qua một đôi chập rồi cũng lại tỉnh, lại định đến sáng ngày mai đi cắt thuốc cho uống cho đỡ được trần tâm an thần, nhưng một hồi lâu lại không thấy anh ta ở nhà nữa, tìm kiếm kêu gọi cùng khắp chẳng biết tông tích vào đâu, trước còn một nhà làm, sau đến mọi xóm làm khắp chốn chỗ nào mà chẳng thấy, trong lòng tìm tòi ngẫm ngợi thì có người trông thấy trên bờ thành Tây ở góc thành cửa Thượng-tứ tiến là nơi gần nhà anh ta có một đống gì đen đen như đống rơm, lấy làm lạ kéo nhau đến gần xem, trong khi đêm tối sáo mờ thì chẳng ai biện rõ là vật gì mà cũng không ai dám đến gần, sau phải lấy đèn đuốc ra xem thì cái vật ấy dần dần tan đi mất mà bay ra giữa một người nằm vắt chơm trên thành thò đầu ra ngoài toan xuống hồ, nước biếm thay; lại gần xem tỏ rõ ràng anh lính ấy nằm trơ bất tỉnh nhân sự, vực về đến nhà thì anh ta cũng vẫn là quái ơm sòm, làm cho cả nhà mất vía. Người em gái anh này trông thấy anh không khỏi bị kỳ tật hoặc bị ma quỉ theo giấu nên cầm gậy mà tránh ma quỉ mị, nói vừa dứt miệng thì ập mạnh mũi, quái lạ thay!

Mới thầy thuốc và thầy phù-thủy đến khu tả trị bệnh, tuy giảm nhưng lại sinh ra sự bất hòa ở trong nhà, anh em cha mẹ rầy rà đánh đập lỗ đầu chảy máu, huyên náo cả nhà, nếu đẹp được sự huyên náo ấy thì bệnh nhơn lại cực bệnh phục phát, để ba bốn bữa rày cứ như thế mãi chưa biết gia đình ấy sẽ liệu lý ra thế nào, mà sự thật ấy nghe cũng lạ thật.

Ma thu quỉ siêu vẫn là chuyện dị đoan, tưởng chỉ nên tin mà nếu đem thì có nhà bệnh viện kịp rước đem vào, để ở nhà làm gì cho thêm lời dị nghị!

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Biết thương người đồng loại. — Chiều hôm nọ lại ngã tư phố Galliéni có một người đàn-bà rách rưới gầy lỏ, coi bộ khốn nạn, đang nằm co quắp ở giữa đường, mặt đỏ, hơi thở yếu ra chiều nguy kịch lắm. Chung quanh thì có mấy anh bồi bếp một vài mụ đàn-bà và mấy thằng bán lạc rang cùng nhau đứng xem người khốn nạn ấy một cách tự nhiên, không hề thấy ai có ý thương xót tới. Bỗng có một cậu học trò ở đâu đến, vội vàng lại cầm hai tay mụ đỡ ngồi dậy và gọi cái xe chở lên nhà thương. Thấy vậy những kẻ đứng xem đều ra dáng khinh bỉ và cười rồi nói rằng : Anh ấy sắp đỗ bà ấy dậy đấy! Đứng mà xem. Rồi cậu học trò lại hỏi đầu đuôi vì sao bà mang bệnh ấy! Bà ta nói bị chứng kinh phong đã thâm niên, vào nhà thương không được. Thường thường cứ phải tế xiu giữa đường. May sao, nếu có ô-tô e khi nguy hiểm tới tính mệnh. Cậu học-trò hỏi xong, trong tài có hai hào, bèn lấy một hào đưa vào tay cho bà cụ rồi từ giã đi.

Việc này tuy cũng là việc thường, nhưng như cậu học-trò nào đó thực đáng nên khen vì cậu có lòng tốt đối với người đồng loại. Nghĩ vậy lại nên cắm giận cho bọn vô lương tâm kia.

VỊ ĐÂU NÊN NỖI

Tiểu-thuyết mới
CỦA ÔNG CHÚC-NHÂN SOẠN
Giá : 0$12
Bán buôn tại :
HƯNG-PHÚ-ĐƯỜNG
221, Hàng Bông, Hanoi
Ở xa xin gửi 0$18

GRANDS MAGASINS RÉUNIS
PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

VI AN THỰ UONG

Bánh biscuits PETIT BEURRE	Một hộp :	0 fr. 25
Bánh biscuits PARFAIT GLACÉ	Một hộp :	1 fr. 75
Bánh biscuits CHAMONIX	Một hộp :	0 fr. 25
Bột Phosphatine FALIÈRES	Một hộp :	0 fr. 00
Rượu Champagne POMMERY CREMENT	Một chai :	25 fr. 00
Rượu Veuve Amiot, giấy đỏ	Nó chai :	10 fr. 00
	Nửa chai :	5 fr. 75
Rượu Anisette Marie Brizard	Một chai :	15 fr. 00
Rượu Triple orange Marie Brizard	Một chai :	10 fr. 00
Rượu Sec Cointreau	Một chai :	345 fr. 00

Cuộc thi thơ

Của Báo-tay-Quyền xướng

MMMCCCCXXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Nhị thấy Nùng-sơn mấy dặm vòng.
Cây cỏ tốt tươi cơn gió mát,
Cung-đình sáng vặc lúc trăng trong.
Tang-thương dù đổi xoay thời cuộc,
Trung-hiếu như in giữ một lòng.
Linh-địa đã nên người tuấn-kiệt,
Tang bồng nhẹ gánh giả cho xong.

Nguyễn-văn-Liễn, 7 rue des Caisses, Hanoi

MMMCCCXXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Xây dắp từ xưa dấu tổ tông,
Thước đất Lý Lê trong giải Nhị,
Nên hương Không Mạnh đỉnh non Nùng
Một sân tinh-tú chen bia đá,
Hai dãy xuân thu vững cột đồng,
Đô cũ dâu là di-chỉ cũ ?
Cung-tường này chốn kinh chiêm chung

Nguyễn-thị-Duật. Hanam

MMMCCCXXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn miếu qua chơi luống chạnh lòng.
Thành-quách ngẫn-ngơ hồn cổ-cốc,
Cung-tường nhìn nhận vẻ hưu-phong.
Xiết bao vận sự hàng bia đá,
Trải mấy tang-thương cuộc bể dâu,
Cùng miếu Trung-vương đền Trần vũ,
Làm gương bác-cổ để soi chung.

Mlle Thi-Thin, Hanam

MMMCCCXXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Lên miếu Văn-tuyên chợt động lòng.
Đạo thánh thơm rày nên hạnh-bậc,
Hương văn ngào ngạt nhị đào dồng.
Điếm lành long-thất soi kim cổ,
Nét vẽ lân-kinh sáng Nhị-Nùng.
Từ Lý Trần Lê nay quốc-tế,
Trải bao dâu bể vẫn tôn sùng.

Trần-nữ-Ân, Làng Đỗ-xá, Nam-định

MMMC CXXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không miếu miền xem cảnh lạ lùng.
Nêu cửa Khuê-văn màu chữ đậm,
Hợp sân Khoa-giáp rạng bia lồng.
Bên tường cây cỗ hoa không bụt,
Trước mặt hồ sâu nước vẫn trong,
Phong-cảnh ttừ bề thành vững chắt,
Giờ mưa trải mấy cũng như không.

Hoàng-mạnh-Trữ
Làng Hoành-nha. Nam-định

MMMCCCXXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tiếng miếu đây là đệ nhất cung.
Nêu vững danh-đồ ghi tích đẹ,
Cảnh riêng Khuê-các lửa hương nồng.
Nét nhà thi-lộ cây còn đẫu,
Dòng nước văn-chương giếng vẫn trong
Cảnh ấy đến nay coi lịch-lãm,
Khen tay Bác-cổ khéo ra công.

Hoàng-thị-Bích
Làng Hoành-nha, Nam-định

MMMCCCXXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Nay miếu tôn-nho đứng mỗ dòng.
Rợp đất danh-đồ gương tỏ tích,
Ngất trời Khuê-các bóng lồng cung.
Tơ mơ nên Hạnh dường cây cỏ,
Mênh mang sông Thù đầy giếng trong.
Trải biết bao thu mưa gió rộn,
Cảnh nhà ấm cúng lửa hương nồng.

Hoàng-ngọc-Tập
Làng Hoành-nha, Nam-định

MMMCCCXL

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Kia gác Khuê cao trỏi bóng hồng,
Lý trước gây nền tôn thánh đạo
Lê sau dựng đá trọng nho-phong,
Làn sông Tử ấy tràn sông Nhị,
Mạch núi Đông kia chuyển núi Nùng.
Âu Á văn-minh nay gặp hội,
Mùi hương thoang thoảng vẫn thơm chung

Vũ-thế-Ngung
252, Rue Maréchal Foch, Nam-định

MMMCCCXLI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Linh-khí lưu truyền khắp cõi Đông,
Ghi tích xuân thu đường cột nhớn,
Phù công Lỗ-Việt lửa hương chung,
Lễ vàn dựng-dão ba nghìn cụ,
Khuôn phép theo đòi tám chín ông
Bất đỗ đa vàng vun sới mãi,
Lý Lê Trần Nguyễn biết bao công.

Xuân-Nguyên
Làng Yên-phụ, Hà-đông

MMMCCCXLII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Ủ ấm mây che lớp mặt rồng.
Cửa Khổng ra vào đà thấy vắng,
Sân Trình mong mỏi ngóa đông-phong.
Tối tăm chỉ mấy nơi Hồng-Lạc,
Sáng sủa kìm thời ở Á-đông,
Tự Lộ Trần Lê cho đến Nguyễn,
Thiếu gì liêng miếu nọ vẫn cam lòng,

Đỗ-Bức
Học sinh trường Pháp-Việt Vientiane

MMM CCX II

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Gốc rễ muôn đời cứ đấy trồng,
Phượng mừa mây vàng bề Bắc,
Thông rung tuyết nện bạc tường đông.
Đạo nhân chăm dắt muôn loài bọ,
Phép dạy bao ban suối giống rồng,
Ân vì cao dày xoay thời tiết,
Tuần hương tưởng vọng dám dền công.

Lương-trâu-Nhân. Hanoi

MMMCCCXLIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu xưa kia nhất bể Đông,
Tô nhị sóng đơm con về cối,
Lý Lê nền ngất vẫn hon Nùng.
La trông nước lích màu thu bạch
Quen thấy lâu Khuê bóng nguyệt hồng.
Quốc Giám trước đây huyền-tang đấy,
Cội cây có nhớ tiếng gì không ?

Nghiêm-tư-Hiệ
63 Armand Rousseau, Hanoi

MMMCCCXLV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thành-miếu Hoàng đô vẫn một vùng,
Thành-quách thêm xưa xuôi nước Nhị,
Cung-tường cao ngất núi non Nùng,
Hồ Tây phong-cảnh nay còn có,
Hòn đá khoa-danh dục nữa không,
Hương lửa là đây xiêm mũ đó,
Này ai thêu dệt mối hoa-phong,

Lai-ngọc-Thân
Làng Tiên-liệt. Hải-dương

MMMCCCXLVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cỗ Giám nơi nào có phải không,
Trước riếu văn lan đông nước Nhị,
Sau tôn đạo mạch ngọn non Nùng.
Ngoại bia Khoa-giáp bên thành bắc,
Trong gác Khuê-văn rạng cõi đông.
Tự Lý Trần Lê nay quốc-tế,
Trải bao Á-vũ với Âu-phong.

Phạm-hán-Thân
Phố Chợ-mới, Thái-nguyên

(Còn nữa).

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ năm 2 Juillet 1925

BẠCH VIỆN BÁO TIN

Hồ cũng vật nọ vỏ chì.
Con chồng mẹ ghẻ có gì chẳng thương.

Tối thứ sáu 3 Juillet 1925

MẪU TỬ ĐOÀN VIÊN

Tưởng rằng sa xuống sông sâu,
Phúc to lộc cỗ ngờ đâu hãy còn.

Tối thứ bảy 4 Juillet 1925

GIAI KHÔN TÌM VỢ,
GÁI NGOAN TÌM CHỒNG

(Sự tích Công-chúa Tiên-dung, và ông Chử-đồng-tử) Tích mới soạn — Rất vui trò.

SÁCH MỚI XUẤT-BẢN

Các Tiểu-thuyết và các sách, các truyện quốc-ngữ mới xuất-bản muốn đem giới bán tại Haiphong được cẩn-thận và tiện-nong chu-tất, nên gửi hiệu *NAM-TÂN, bán sách, số 84, phố Bonnal, Haiphong bán giấy.*

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Cổ tử chứng-chỉ ban khen
của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bịnh tự nhiên ăn ra đấy, chữ không như có mấy thứ thuốc về những bịnh ho, sưng trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn lắm không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm nhé!

Ngày mồng 07 tháng năm, niên hiệu Khải-định thứ ba, tôi Nội các phụng lời châu phê rằng :

Chiếu rạng đoái nọc phẩm của MONTÈS qui bày, cỏ cây vẫn mới thế rồng hồ để tăng vẻ đương qua rất bạc, đáng nên gia thưởng, trước lạ phê thi ghi cho gai được phòng chế-tạo để ở trong-giới.

Khâm thử.

以嘉有製得洞大試驗用房貴頻仍主義策厚允嘉

序定三年五月初七日內閣奉

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bảo-chế MONTÈS
54, Phố Trần-tiễn, 54
HANOI
Xin mua tiếp theo ở trong thời hạn bố bán rằng.

Agents generaux en Indochine : CHARRIÈRE, BUTOURCQ, GARRIGUES & Cie
PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

RƯỢU BẠT-HẢ GET
PIPPERMINT GET
rượu này uống để mất mồi rất khan tiếng.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

Một cái diệu-pháp trừ bệnh

Trong đời người ta, những điều cần sự nhất là những chứng đau xoàng mà gia, những nỗi một nhọc hứa tứa hàng ngày vì những chứng ấy làm cho cuộc huyết suy đi, gầy còm kém đi, hại cho sự thọ hơn là những tật bệnh lớn.

Vì vậy, nhiều gia quyến kia, mỗi khi người lớn hay trẻ con trong mình không được khỏe mạnh, thì người ta thường dùng thuốc Pilules Pink. Thuốc ấy nguyên bổ huyết bổ gân, rất ích cho lực phá ngũ tạng và trong có ích cho chất dồng cho người yếu rất tốt.

Hiện nay muốn giữ cho bệnh tật khỏi làm đau đớn, thân thể mệt-nhọc mà muốn khỏi-phục lại, và nếu khỏe muốn giữ gìn cho trăng-kiện, thì không có thuốc gì công-hiệu bằng thuốc

PILULES PINK

Thuốc Pilules Pink, hiệu bào-chế nhà công có bán.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Người bị bệnh ghịp và bệnh sốt rét thường hay thấy trong mình mệt nhọc mà lại rất là lâu khỏi. Khi bị bệnh thì nhiều mồ-hôi, yếu đuối đi, đánh trống ngực, ăn không ngon, ngủ không yên, đau lưng, đau mình, khó thở, mệt nhọc lạ thường.

Chân huyết kém hẳn đi, thế thì nên bổ ngay vào cho chân huyết những chất đã hư đi trong khi ốm là: chất sắt, như thế mà dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì không còn gì để khỏi hơn nữa.

Uống thuốc ấy hễ đến độ dày thì tan ngay, không sợ nguy hiểm gì cả. Chỉ trong vài hôm lại thấy khỏe mạnh như thường; những người nào bị bệnh ghịp mới khỏi, yếu đuối, đau lưng, đau mình, đau đa dày, hay đánh trống ngực mà dùng thuốc này thì thấy khoan khoái lạ lùng. Chỉ uống độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) này thì lại khỏe mạnh như thường.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

2056

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, sưng da dầy, đau da dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

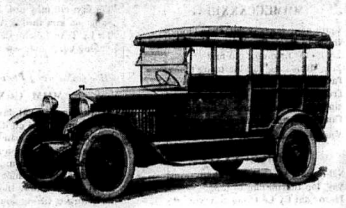
có các chất **Pancréatine, Diastase và Pepsine.**

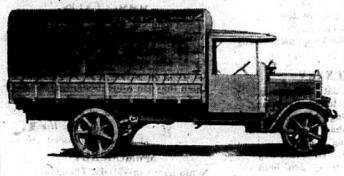
Giá mỗi chai: 1$40

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi

GRAND GARAGE AVIAT

Muốn làm giàu, nên làm nghề vận-tải bằng xe ca-mi-ông

« BERLIET »
« LATIL »
vừa rẻ tiền, lại vừa bền.

Nay mai sẽ mở một xưởng thiệt to ở góc phố Rialan và phố Gambetta.

Các ông nên đến ngay hiệu:
NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, 6
HANOI

Hàng rét mới sang — Cai mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ.
Mau mau kẻo hết hàng tối.
2026

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

PHÁN SUDOL

Hôm nay là bắt các bệnh trong da phát tiết mồ-hôi nhiều quá mà sinh ra. Rôm sẩy sinh ra ngứa ngáy, khó chịu nhất là ban đêm.

Cứ cách chừng năm ngày, tắm một lần, là bỏ nước có phấn SALIBOR và rắc nhiều phấn

SUDOL một gói giá **0$30**

Dùng lần thứ ấy sẽ chữa ngay

Hiệu bào-chế CHASSAGNE, 59, Phố Paul Bert, Hanoi

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, là thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

GIÂY NÓI SỐ 99

NÊN ĐẾN BỔ MỘT BỘI

ELIXIR HISTOGÉNIQUE Thuốc nước . . . . Giá: 1$95
GRANULÉ HISTOGÉNIQUE Thuốc hột . . . . Giá: 1 $95

Đều là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh đau phổi rất hay. Người lớn trẻ con đều dùng được cả.

DÉPURATIF BIBAL. *Thuốc lấy huyết sạch tiêu độc (là thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bệnh đau xương đau mình, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v. . . . .* Giá: 1$30

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống một thìa to . . . . .* Giá: 1$95

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản-hiệu xin trả lời ngay

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

1$60 một ống 25 cachets

Nhà Bán-đồ « TAM-TẤM » Hà-nội, ở phố hàng Trống Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

GIỜ VỀ GIÀ

thì thường hay đau đầu, tức hơi, chóng mặt, luôn luôn, đau thần, đi tiểu, hay mệt và khó chịu trong người. Lúc bấy giờ thì những chứng ấy máu lại càng hay có. Khi ấy nên uống thuốc điều hòa máu các lương-y ai cũng cho là công-hiệu. Thuốc ấy là:

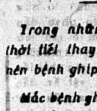
Dépuratif Richelet

rất công-hiệu trong những bệnh đã kể ra trên này. Dùng nó thì kinh-nguyệt điều hòa, không làm đau đớn gì cả. Thuốc này lại rất hiệu trong những bệnh sau này: đau xương, tụ máu ở các huyết-quản và các tiểu-bạch-ngoại da như là hắc-lào, mạn cơn, các nốt mẩn, vân vân. Thuốc này bán ở các hàng lục-hợp to và các hàng thuốc vặt.

Bớp giờ công công hiệu

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu. thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rác phải làm cho hay ho với uống thuốc này rất đã, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ!

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BỔ 1$40

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

Thuốc DÉPURATIF SENSAL dùng để trị các bệnh người ta, thì giết hiến hiến, giá bình giai thì nào cũng chữa khỏi, như bệnh giẫu các khớp xương, lên bộ sẽ khỏi mẩn lở bình nguyệt, rồi mà sinh ra các chứng bệnh, giết dần đau lưng sẽ huyết hư, đau buồn, bàng giai, bệnh trĩ . . . . . .

Thuốc này cũng là một thứ thuốc độc rất hay để trị những bệnh ở bệnh giang mai và phong tình.

Trước khi ăn cơm, mỗi lần uống một thìa xúp. Trẻ con không uống được. Thuốc này, Mỗi lọ giá . . . . . 1$80.

Hiệu bào-chế CHASSAGNE 59, Phố Paul Bert, Hanoi

Garage Bobillot

7, Boulevard Bobillot, 7,
HANOI

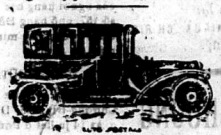
Cần một người cai biết mạ kền thiệt giỏi.
Ai lành nghề thì đến đây mà hỏi.

ĐƯỜNG SANG LÀO

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHÚ

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung kỳ

Chạy từ Đông-hà ngày thứ tư buổi sáng, đến Lao-bao buổi trưa. Các thư từ và hành-khách đáp thuyền, đến buổi trưa hôm thứ năm sẽ đến Tchépone, rồi ở đấy lại đi thẳng Savannakhet, đến nơi vào buổi chiều.

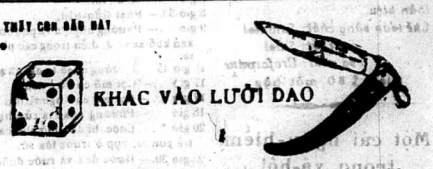
Từ Savannakhet đi chạy về Tchépone buổi sáng thứ hai, các thư từ và hành-khách sẽ đến Lao bao rồi đáp thuyền hai ngày thì đến Đông-ha, đến nơi vào buổi chiều thứ tư.

Mỗi chỗ phải chạy ra một chuyến, các quý-khách ai muốn đi thì xin đánh giây-thép cho biết trước 24 giờ, để bán-tự liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tây đi . . . . . 28$00 một chỗ ngồi.
Hạng ta đi 14,00

Đường đi Hạ sơ Tân lý đi Nghệ-hưng ngày nào cũng có xe chạy rõ ràng, lấy ở trước một ngày.

Tải đánh giây thép PHAMVANPHU.
Vinh Đông ha Vinh, Thakhek hay ở Nam

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền

PACHOD Frères & C° LYON

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)